

Mänttä-Vilppulan kaupungin iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

Hyväksytty 17.8.2011
Muutos 16.12.2014
Muutos 10.05.2016
Päivitys 23.08.2022 § 83
Päivitys 13.3.2024 § 47

Sisällys

1 Lakisääteinen perusta	3
2 Toiminnan tavoitteet	4
3 Sisällölliset painoalueet.....	4
4 Toiminnan järjestämisen periaatteet.....	5
4.1 Toiminnan järjestäminen ja laajuus.....	5
4.2 Hakumenettely	6
4.3 Asiakasmaksut	6
4.4 Henkilökunta.....	7
4.5 Välipala	8
4.6 Tapaturmavakuutus.....	8
4.7 Yhteistyö ja tiedonkulku	8
4.8 Toimintaympäristö ja turvallisuus	8
5 Kausisuunnitelmat.....	9
6 Seuranta ja arviointi	10

Mänttä-Vilppulan iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaa täydentävät:

- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Kulttuuripuu -kaupungin kulttuurikasvatusohjelma

1 Lakisääteinen perusta

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain (628/1998) mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti. Kunta saa valtionosuutta perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen. Toimintaan myönnettävästä rahoituksesta säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 1137/2003). Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävän kunnan tulee hyväksyä perusopetuslaissa tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa varten toimintasuunnitelma, joka on laadittu perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Toimintasuunnitelman tarkoituksena on tukea aamu- ja iltapäivätoiminnan paikallista järjestämistä ja kehittämistä sekä lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä.

~~Kunta voi järjestää itse tai hankkia perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Toiminnan kohderyhmänä ovat kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaat sekä muiden luokkien osalta oppilaat, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta (Perusopetuslaki 48 b § ja 17 §).~~

Kunta voi järjestää ja hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. (30.12.2024/1090)

Perusopetuslaki 48 b § (19.12.2003/1136)

L:lla 1090/2024 muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.8.2025.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan tulee hakea kunnan edellyttämällä tavalla. Kunnan tulee etukäteen ilmoittaa aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikoista, toiminnan alkamis- ja päättymisajankohdasta sekä siitä, miten sen järjestämään tai hankkimaan aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan. Opettaessa lapsia aamu- ja iltapäivätoimintaan heihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. (Perusopetuslaki 48 b §.)

Perusopetuslain mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaa tulee tarjota 570 tuntia tai 760 tuntia koulun työvuoden aikana kullekin toimintaa osallistuvalla lapsella. Toimintaan osallistuminen on lapselle vapaaehtoista. Tarjottava määrä voi vaihdella eri kohderyhmien kesken. Kunta päättää vuosittain, kuinka monelle lapselle ja missä laajuudessa toimintaa järjestetään kullekin toiminnan piiriin kuuluvalla oppilasryhmälle. Lapsella ei ole subjektiivista oikeutta päästä aamu- ja iltapäivätoimintaan. Toimintaa voidaan järjestää arkipäivisin pääsääntöisesti klo 7–17. Kunnalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta tarjota aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee perustua Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteisiin 2011. Sen pohjalta kunnan tulee laatia ja hyväksyä toimintasuunnitelma. Toiminnan suunnittelussa painotetaan muun muassa yhteistyötä kotien ja koulujen, eri hallintokuntien sekä toiminnan järjestäjien kanssa.

Perusopetuslaki 628/1998 8 a luku (19.12.2003/1136)

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/aamu-ja-iltapaivatoiminta>

2 Toiminnan tavoitteet

Iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvuille. Toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa. Toiminnalla ennaltaehkäistään lapsen yksinoloon liittyviä riskitekijöitä sekä edistetään yhteiskunnallista tasa-arvoa.

Toiminnan suunnittelun lähtökohtana ovat yksilölliset ja yhteisölliset näkökohdat. Iltapäivätoiminta on ryhmätoimintaa, jota ohjaavat säännöt ja arvot muovaavat osaltaan lasten sosiaalista kasvua. Tavoitteena on tarjota lapselle hänen tarpeensa huomioonottavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa mahdollisuus lepoon ja itsekseen oloon.

3 Sisällölliset painoalueet

Laadukas iltapäivätoiminnan sisältö muodostuu lasten kannalta ehyeksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi. Sen avulla vahvistetaan lasten osallisuutta ja toiminnan yhteisöllisyyttä. Toiminta tarjoaa kasvua ja kehitystä tukevaa sosiaalista vuorovaikutusta, ilon ja virkistykseen kokemuksia, esteettisiä kokemuksia sekä mahdollisuuden kehittää erilaista osaamista.

Sisältöjä valittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota lasten ikätason mukaiseen kasvuun ja kehitykseen tukevaan leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin. Liikkuminen ja ulkoilu sekä rentoutuminen ja tarvittaessa lepo ovat toiminnassa tärkeitä. Myös välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta.

Toiminnan sisällön tulee tukea toiminnalle asetettujen perusopetuksen iltapäivätoiminnan perusteiden ja kuntakohtaisen toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Toiminnan järjestäjä ja toteuttaja vastaavat toimintapaikkakohtaisesta sisällön ja sen toteutuksen suunnittelusta. Sisällön suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon perusteiden määräykset, toiminnassa mukana olevien lasten määrä, toiminnan monipuolisuus sekä mahdollisuus toimintojen eriyttämiseen ja pienryhmätyöskentelyyn. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Toimintasuunnitelmasta ja toiminnan sisällöstä tiedotetaan huoltajille.

Iltapäivätoiminnassa korostuu lasten oikeus turvalliseen lapsuuteen ja kasvuympäristöön. Toiminnan sisällön suunnittelussa otetaan huomioon lasten tarpeet ja omat toiveet. Lapsen, huoltajan ja ohjaajan keskustelu ja tiedonvaihto siitä, millainen toiminta lasta kiinnostaa ja mikä tuottaa hänelle iloa ja virkistystä, vaikuttaa toiminnan sisällön käytännön toteutukseen.

Sisältöön vaikuttavat myös paikalliset olosuhteet ja kulttuuritekijät, eri vuodenaikojen tarjoamat mahdollisuudet ja muut käytännön mahdollisuudet, yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa, ohjaajien omat vahvuudet sekä toteuttajien painotukset.

Iltapäivätoiminnassa lapsi voi ohjatusti tehdä läksyt. Lukuläksyt ja läksyn tarkistaminen jäävät kodin vastuulle. Myös koulun kerhotoimintaan osallistuminen voi olla osa lapsen ilta-päivätoimintaa.

Iltapäivätoiminta kootaan seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

4 Toiminnan järjestämisen periaatteet

4.1 Toiminnan järjestäminen ja laajuus

Toimintaa järjestetään **pääsääntöisesti** ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä **3.-9.-vuosiluokan** erityisopetukseen otetuille tai siirretyille oppilaille, **joilla on Pirkanmaan hyvinvointialueen hyväksymä maksusitoumus**. Toiminnan järjestämisen vähimmäisryhmäkoko on seitsemän (7) lasta. (Siv. ltk. 16.12.2014 § 73)

Koululaisten iltapäivätoiminta järjestetään koululla tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla tiloilla. Tavoitteena on ryhmäkoko ja muut vaikuttavat tekijät huomioiden hyödyntää mahdollisuuksien mukaan koulun ja esiopetuksen yhteisiä resursseja (henkilöstö, tilat ja välineet). Järjestelyn lähtökohtana on lapselle tutun oppimisympäristön hyödyntäminen myös koululaisten iltapäivätoiminnassa.

Iltapäivätoimintaa järjestetään ~~Kolhon~~, Savosenmäen ja Vilppulankosken kouluissa vähimmäisryhmäkokopäätöksen huomioiden. Iltapäivätoimintaa järjestetään tarpeen mukaan koulupäivinä korkeintaan klo 17 saakka koko lukuvuoden ajan, ei lauantaisin eikä koulujen loma-aikoina. Iltapäivätoiminta alkaa lukuvuoden ensimmäisenä koulupäivänä.

Tähän pitäisi tulla Pirhalta teksti

~~Kehitysvammainen koululainen voi osallistua iltapäivätoimintaan perusopetuslain tai kehitysvam-
malain mukaisena toimintana. Kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki on perusopetusla-
kiin nähden erityislaki, jota on sovellettava kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivähoi-
toon silloin, kun kaikille tarkoitettut perusopetuslain mukaiset palvelut eivät riitä vastaamaan lapsen
hoidon tarpeeseen, tai hoidon tarpeen on katsottava johtuvan ensisijaisesti hänen kehitysvammas-
taan. Hoidon tarvetta arvioitaessa on huomioitava erityisesti lapsen ikä.~~

4.2 Hakumenettely

Iltapäivätoimintaan voi hakea milloin vain lukuvuoden aikana, mutta pääasiallinen hakuaika on toukokuussa. Linkit sähköisiin hakulomakkeisiin ovat saatavilla Mänttä-Vilppulan kaupungin verk-
kosivuilla.

Toimintaan haetaan lukuvuodeksi kerrallaan. Kevätlukukaudeksi ei tarvitse hakea erikseen. Rehtori
tekee päätökset iltapäivätoiminnan paikoista ja päätös toimitetaan huoltajille kesän aikana. Päätök-
sen jälkeen oppilas voi osallistua iltapäivätoimintaan. Ryhmään otetaan 1.–2.-luokkien oppilaita ja
~~erityisoppilaita~~ **erityisluokan oppilaita** (maksimi 25). Etusijalla ovat ensimmäisen vuosiluokan ja eni-
ten hoitoa tarvitsevat oppilaat.

4.3 Asiakasmaksut

Sivistys- ja kulttuurilautakunta päättää osallistumismaksuista, toimintasuunnitelmasta ja arvioimi-
sesta. Koulun rehtori päättää iltapäivätoimintaan hakemisesta ja lapsen ottamisesta sekä päättää
lapsikohtaisen toimintamaksun alentamisesta tai poisottamisesta.

Iltapäivätoiminnan kuukausimaksu voi olla 570 tunnin osalta enintään 120 euroa ja 760 tunnin
osalta enintään 160 euroa kuukaudessa. Mikäli lapsi on iltapäivätoiminnassa enemmän kuin 760
tuntia, voidaan yli menevältä ajalta periä kunnan määräämä maksu. Maksu on jätettävä perimättä
tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset nä-
kökohdat huomioon ottaen siihen on syytä.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta on 13.3.2024 § 47 päättänyt kaupungin iltapäivätoiminnan maksut
seuraavasti 1.8.2024 alkaen:

90 €/kk, jos osallistumisaika on maksimissaan 15 tuntia viikossa

120 €/kk, kun osallistumisaika on yli 15 tuntia viikossa

30 € /kk:n varausmaksu, jos (elokuu – kesäkuu) on varattu paikka toimintaan, mutta siihen ei ole
osallistuttu lainkaan.

Mikäli lukuvuosi päättyy kesäkuussa:

20 € kesäkuun toimintamaksuna.

Jos lapsi ei sairautensa vuoksi kalenterikuukauden aikana osallistu iltapäivätoimintaan yli 10 päi-
vänä, maksusta peritään puolet. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukau-
den, maksua ei peritä. Varausmaksu on 30 €/kk, mikäli paikka on varattuna, mutta sitä ei käytetä
ollenkaan.

Paikan voi elokuussa alkavaan toimintaan irtisanoa ensimmäisen kouluviikon aikana, kevätkauden osalta paikan voi irtisanoa joulukuun loppuun mennessä. Irtisanominen tehdään kirjallisesti erillisellä lomakkeella. Rehtori voi tarvittaessa myöntää anomuksesta aloitus- tai irtisanoutumisluvan muunakin ajankohtana.

Maksun tulorajojen määräytymisessä on käytetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisia tulorajoja. Koululaisten iltapäivätoiminta on maksutonta perheille, joiden bruttotulot alittavat tulorajat. Tuloihin perustuvaa maksuvapautusta on haettava kirjallisesti vuosittain **ja hakemukseen on liitettävä selvitys tulotiedoista (bruttotulot)**. Maksuvapautus voidaan myöntää sen kuukauden alusta, kun hakemus on vastaanotettu. Ohje iltapäivätoiminnan maksusta vapauttamisesta ja tuloseelvityksen tekemistä varten löytyy kaupungin [www-sivuilta](http://www.sivuilla).

Iltapäivätoiminnan uudet **bruttotulorajat** 1.8.2024 alkaen ovat:

Perheen henkilömäärä	Tuloraja 1.3.2023 €/kk	Tuloraja 1.8.2024 €/kk
2	3874	4066
3	4998	5245
4	5675	5956
5	6353	6667
6	7028	7376

Yli kuusi hengen perheen **bruttotulorajaa** korotetaan kustakin seuraavasta lapsesta 275 euroa 1.8.2024 lähtien.

4.4 Henkilökunta

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttamisesta astui voimaan 1.4.2004. Työnantajan velvoitteisiin kuuluu tarkistaa henkilön rikosrekisteriote ennen työsuhteen alkamista.

Valtioneuvoston asetuksessa (115/2004) säädetään Perusopetuslain 8a luvussa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan kelpoisuusvaatimuksista. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ohjaajana on kelpoinen henkilö,

- 1) joka on suorittanut tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon, opintoasteisen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ja jolla on koulutuksen yhteydessä hankittu tai kokemuksella osoitettu taito toimia lapsiryhmän ohjaajana taikka
- 2) jolla on kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta, erityisopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana.

Vähintään yhdellä ryhmän ohjaajalla on oltava asetuksen mukainen kelpoisuus ja kaikkien on oltava alalle soveltuvia. Iltapäivätoiminnassa työskentelevät pääsääntöisesti koulun omat koulunkäynnin ohjaajat. Iltapäivätoiminnan ohjaaja vastaa toiminnan päivittäisestä suunnittelusta, toteutuksesta, laskutuksesta ja arvioinnista. Koulun rehtorilla on työoikeudellinen vastuu toiminnasta.

4.5 Välipala

Iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella tarjotaan välipala, jonka hinta sisältyy kuukausimaksuun. Välipala tarjoillaan klo 13.30–14.30 välillä yksikön mukaan. Välipala tarjoillaan koulun ruokalassa.

4.6 Tapaturmavakuutus

Koululaiset kuuluvat IF-vahinkovakuutusyhtiön tapaturmavakuutuksen piiriin. Vakuutus on voimassa oppilaan osallistuessa iltapäivätoimintaan sekä kotimatkoilla.

4.7 Yhteistyö ja tiedonkulku

Iltapäivätoiminta on moniammatillista yhteistyötä kodin ja koulun kasvatustyön tukemiseksi. Hyvään yhteyteen kotien kanssa pyritään aktiivisella tiedottamisella mm. puhelimen, Wilman ja ~~Pedane~~ **koulun kotisivujen** välityksellä sekä tarvittaessa vanhempien tapaamisilla. ~~Iltapäivätoiminnasta tiedotetaan myös koulun www-sivuilla.~~ Iltapäivätoiminnasta vastaa koulun rehtori, jolla on hallintosäännön mukainen ratkaisovalta. Toiminnan ohjaajat ovat tiiviissä yhteistyössä kotien kanssa. Myös koulun rehtorin, luokanopettajien ja erityisopettajien kanssa tehdään yhteistyötä. Iltapäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa perusopetuksessa oppilaalle annettavaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Toimintaa suunnitellaan eri tahojen toiveet ja tarpeet huomioiden mahdollisuuksien mukaan.

Edellytämme huoltajalta tullutta kirjallista (tekstiviesti) ilmoitusta **toimintaan osallistumisesta** iltapäivätoiminnan puhelinnumeroon. Huoltajien tulee ilmoittaa ryhmään lapsensa iltapäivätoiminnan hoitoajat viimeistään edellisen viikon torstaihin mennessä. Kaikista muutoksista tulee ilmoittaa viipymättä henkilökunnalle. Akuuteista muutoksista riittää ilmoitus tekstiviestillä iltapäivätoiminnan puhelimeen. Puhelimitse ohjaajat tavoittaa klo 12.15 lähtien.

On tärkeää, että vanhemmat sitoutuvat noudattamaan sovittuja hakuajkoja. Molempipuolinen toimiva tiedonkulku luo turvallisuutta ja luottamusta. Lasta haettaessa on käytävä ilmoittamassa kotiinlähdestä ryhmän aikuiselle. Lupa lapsen yksin kotiin lähettämisestä pyydetään vanhemmilta kirjallisesti. Lomake löytyy koulun www-sivuilta (~~Pedane~~) kohdasta Iltapäivätoiminta.

Mikäli lasta ei haeta määräaikaan mennessä iltapäivätoiminnasta kotiin, yritetään huoltajaan saada yhteys puhelimitse. Jos huoltajaa tai hänen ilmoittamaansa hakijaa ei tavoiteta tai lasta ei voida luovuttaa hakijalle esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, jossa hakija on päihteiden vaikutuksen alaisena, hakijalla on lähestymiskielto tai valvotut tapaamiset, henkilökunta toimii sovitun toimintamallin mukaisesti ottaen yhteyttä kunnan sosiaalihuoltoon tai sosiaalipäivystykseen.

4.8 Toimintaympäristö ja turvallisuus

Toimintaympäristön tulee olla turvallinen ja tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Turvallisuutta lisää esimerkiksi toimitilojen siisteydestä ja järjestyksestä huolehtiminen. Eri-laiset toimintamallit ja niiden noudattaminen luovat myös turvallisuutta. Ohjaajat perehdytetään toimipistekohtaisiin pelastus- ja turvallisuussuunnitelmiin.

5 Kausisuunnitelmat

Lukuvuoden alussa iltapäivätoiminnan ohjaajat sekä tarvittaessa esiopetuksen henkilöstö yhteistyössä laativat yksikkökohtaisen iltapäivätoimintaa koskevan kausisuunnitelman.

6 Seuranta ja arviointi

Lasten läsnäolot kirjataan päivittäin. Kirjaamisen avulla seurataan osallistumisprosentteja, käyttötunteja ja lapsiluvun muutoksia. Vuosittain vastataan valtakunnallisiin iltapäivätoimintaa koskeviin kyselyihin. Huoltajille, toimintaan osallistuville lapsille sekä henkilöstölle tehdään säännöllisesti kyselyjä toiminnan kehittämiseksi.